

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017, în cauza penală privind-l pe

Șoiliță Andrei XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 10.08.2017 - 23.08.2017;

instanța de apel: 27.09.2017 - 15.11.2017;

instanța de recurs: 18.01.2018 - 21.02.2018.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 23 august 2017, cauza fiind examinată în procedură simplificată conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Andrei Șoiliță a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal și în baza acestei Legi i-a fost aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit că, Andrei Șoiliță la începutul anului 2013, în circumstanțe nestabilite de organul de urmărire penală, aflându-se în Federația Rusă, având scopul folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi, a primit de la persoane necunoscute pe nume Dmitri și Anatol, carte de identitate română cu nr. XXXXX, eliberată la 22.10.2012, pe numele lui Andrei Soiliță, pe care a deținut-o și păstrat-o asupra sa.

La 15 iunie 2017, cet. Andrei Soiliță, cu statut de deportat, a fost transmis pe direcția de intrare la ruta aeriană Nița-București-Chișinău, în Aeroportul Internațional Chișinău, unde în procesul de documentare, au fost transmise și actele personale ale

acestui, inclusiv carte de identitate română cu nr. XXXX eliberată la 22.10.2012 pe numele Andrei Soiliță. Conform Raportului de expertiză nr. 303 din 06.07.2017, blancheta cărții de identitate este confecționată nu la întreprinderea poligrafică specializată, iar imaginea fotografică din cartea de identitate și imaginea facială a cet. Andrei Soiliță, reprezintă una și aceeași persoană.

Cauza penală a fost examinată în instanța de fond conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza cererii inculpatului, care a pledat pentru judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, recunoscând integral vina în comiterea infracțiunii imputate.

Instanța de fond a constatat că, inculpatul se face vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, individualizată prin „*deținerea documentelor false, care acordă drepturi, săvârșit referitor la un document de importanță deosebită*”.

3. Împotriva sentinței nominalizate a înaintat apel procurorul, prin care a solicitat casarea sentinței atacate în partea laturii civile, rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte o nouă hotărâre prin care a se dispune încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, a cheltuielilor de judecată și anume suma de 2 100 lei.

Procurorul și-a motivat cererea de apel prin faptul că, la cauza penală, este prezentă informația privind suma integrală a cheltuielilor privind expertiza, care conform Raportului de expertiză nr. RE-303 din 06.07.2017, constituie suma de 2 100 lei. Conform prevederilor art. 229 Cod de procedură penală - *cheltuielile judiciare sunt suportate de către condamnat, instanța având posibilitatea de a obliga pe ultimul să recupereze cheltuielile judiciare.*

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017, a fost respins apelul declarat de către procuror cu menținerea sentinței atacate.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a conchis că, la caz soluția instanței de fond, cu referință la vinovăția inculpatului, este pe deplin justificată, or, verificând din oficiu la acest capitol sentința pronunțată, instanța de apel a indicat că, vina inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, individualizată prin „*deținerea documentelor false, care acordă drepturi, săvârșit referitor la un document de importanță deosebită*”, este dovedită integral prin probele administrate și cercetate conform art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a menționat că, sentința instanței de fond la capitolul încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, nu a fost contestată de către părți.

Cu referire la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a considerat concluzia instanței de fond corespunzătoare stării de drept și întemeiată din punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale.

Instanța de apel a menționat că, la adoptarea sentinței, individualizând pedeapsa, instanța de fond a respectat prevederile art. 96, art. 385 alin. (1) și art. 394 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței care sunt circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpatului, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală. Potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute de norma sus citată, instanța de fond a stabilit pedeapsa echitabilă în limitele fixate de norma art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal, care prevede pedeapsa pentru infracțiunea săvârșită cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani.

Astfel, instanța de apel a menționat că, luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Totodată, la numirea pedepsei instanța de fond a ținut cont și de înaintarea de către inculpat a unei cereri privind examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Cu referire la cerințele procurorului privind încasarea din contul inculpatului, a cheltuielilor judiciare în sumă de 2 100 lei, instanța de apel le-a respins ca fiind nefondate, or, conform art. 221 alin. (4) Cod de procedură penală, *„procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infracțiune, precum și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul, de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești. Cererea de chemare în judecată poate fi depusă indiferent de acordul autorității publice”*.

Așadar, reieșind din norma pre-citată, instanța de apel a menționat că, procurorul nu a formulat și înaintat conform normei pre-citate supra o acțiune civilă în cadrul procesului penal, formulând cerințele corespunzătoare, limitându-se la invocarea circumstanțelor privind cheltuielile pentru efectuarea expertizelor medico-legale.

În acest sens, instanța de apela reținut că conform art. 143 alin. (1), pct. 1) și 2) Cod de procedură penală *„expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, precum și a gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale”*. Iar conform prevederilor 143 alin. (2) Cod de procedură penală, *„plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”*.

Astfel, instanța de apel a precizat că, cheltuielile pentru efectuarea expertizei RE-303 din 06.07.2017 în sumă de 2 100 lei, nu pot fi dispuse spre încasare din contul inculpatului, de vreme ce norma de drept prevede clar și explicit că acestea se compensează din contul mijloacelor bugetului de stat, astfel fiind inadmisibilă încasarea cheltuielilor vizate din contul inculpatului.

În situația descrisă, instanța de apel a conchis că cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în cazul respectiv nu sunt de natura de a impune cheltuieli neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente și suportate anume de către stat, motiv pentru care cerințele procurorului la acest capitol sunt pasibile respingerii.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, în partea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei în această parte la rejudecarea în aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului, procurorul susține că, instanța de apel eronat a apreciat legislația națională cu privire la cheltuielile de judecată, mai mult, hotărârea pronunțată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal indică că, recurentul invocă drept temeiuri pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului când aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că, nici unul din ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi

prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpat în bugetul statului a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizei tehnice a documentelor nr. RE-303 din 06 iulie 2017 în sumă de 2 100 lei, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Prin urmare, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiat acest argument, deoarece potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal indică că, cheltuielile privind efectuarea expertizei tehnice a documentelor nr. RE-303 din 06 iulie 2017, pentru constatarea veridicității blanchetei cărții de identitate al cetățeanului statului român cu seria XXXXX, pe numele cet. Andrei Șoiliță, și metoda de falsificare a acestuia, solicitate de către organul de urmărire penală, nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare care urmează a fi achitate de către inculpat.

Astfel, suma de 2 100 lei, solicitată de către procuror ca să fie încasată de la inculpat în folosul statului, constituie cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea expertizei tehnice a documentelor nr. RE-303 din 06 iulie 2017 (f.d. 28-32).

Mai mult, se relevă că prevederile alin. (3) a art. 75 din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că *„În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”*.

Astfel, conform art. 142 alin. (2) *părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor. În acest caz, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată este obligată să remită instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară materialele necesare efectuării expertizei judiciare. Raportul de expertiză judiciară întocmit la cererea părților se prezintă de către parte organului de urmărire penală, procurorului sau instanței de judecată, se anexează la materialele cauzei*

penale și urmează a fi apreciat în coroborare cu alte probe. În cazul în care, reieșind din concluziile formulate de experți în rapoartele de expertiză anterioare, se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți, iar efectuarea unei alte expertize va condiționa tergiversarea procesului penal, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată respinge cererea părților.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 34), fără a exista o asemenea cerere din partea părților.

Ca urmare, Colegiul conchide că, temeiurile indicate de procuror nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezentei erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui **Șoiliță Andrei XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **21 martie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan